

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

8 januari 2009

VERSLAG VAN DE VLAAMSE REGERING

Vlaamse vinger aan de Europese pols

Overzicht van voor Vlaanderen belangrijke EU-dossiers in 2008

Juli 2008

GEDACHTEWISSELING

**over de voor Vlaanderen belangrijkste EU-dossiers tijdens het Franse EU-voorzitterschap
met de heer Axel Buyse,
algemeen vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering bij de EU**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Anne Marie Hoebeke**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Flor Koninckx, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Hilde De Lobel, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete;

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Cindy Franssen, de heer Koen Van den Heuvel, mevrouw Monica Van Kerrebroeck;

de heren Louis Bril, Patrick De Klerck, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Gino De Craemer;

de heer Eloi Glorieux.

Zie:

51 (2008-2009)

- Nr. 1: Verslag van de Vlaamse Regering
- Nr. 2: Verslag over gedachtewisseling

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Axel Buyse, algemeen vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie	4
1. Werking van de Vlaamse vertegenwoordiging	4
2. Belangrijkste thematische aandachtspunten	6
2.1. Klimaatproblematiek	6
2.2. Dossiers in de logistieke sector	6
2.3. Landbouwbeleid en visserij	7
2.4. Grensoverschrijdende gezondheidszorg	8
2.5. Verdrag van Lissabon	8
2.6. Asiel- en migratiebeleid	8
2.7. Verdere uitbreiding van de Europese Unie	9
2.8. Onderwijs	9
2.9. Europese digitale bibliotheek: Europeana	9
2.10. Innovatiebeleid	9
2.11. Opvolger voor de Lissabonstrategie na 2010	9
2.12. Beter inspelen op de Europese subsidiestromen	9
2.13. Werkgelegenheid	10
II. Bespreking	10
Bijlage: Fiche ontworpen richtlijn voor een Europese ‘Blue Card’	13

DAMES EN HEREN,

In het kader van haar continue opvolging van het Europees gebeuren, werd in de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme op dinsdag 9 december 2008 een uiteenzetting gehouden door de heer Axel Buyse, algemeen vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie, over de voor Vlaanderen belangrijkste EU-dossiers tijdens de periode van het Franse EU-voorzitterschap (tweede helft van 2008). Deze uiteenzetting kaderde losweg in de periodieke bespreking van het document 'Verslag van de Vlaamse Regering – Vlaamse vinger aan de Europese pols'. Het voorzitterschap van de commissie werd, wegens buitenlandse ambtsverplichtingen van de commissievoorzitter, waargenomen door mevrouw Miet Smet, ondervoorzitter.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER AXEL BUYSE, ALGEMEEN VERTEGENWOORDIGER VAN DE VLAAMSE REGERING BIJ DE EUROPESE UNIE

1. Werking van de Vlaamse vertegenwoordiging

De heer *Axel Buyse* situeert bij de aanvang van zijn uiteenzetting vooreerst even kort de manier waarop Vlaanderen tewerkgaat rond de diverse Europese dossiers waarin het belangen heeft. Hij wijst er daarbij vooreerst op dat de Vlaamse overheid de voorbije jaren flink geïnvesteerd heeft in de uitbouw van een Vlaamse 'poot', dat wil zeggen een Vlaamse vertegenwoordiging, binnen de Belgische ambassade – de Belgische Permanente Vertegenwoordiging – bij de Europese Unie. Nog maar een paar jaar geleden beperkte de Vlaamse aanwezigheid zich tot één diplomaat en een medewerkster. Intussen is er echter wel degelijk sprake van een Vlaamse 'staf' bij de Permanente Vertegenwoordiging. Naast de algemeen vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering zijn er immers nog veertien attachés aan verbonden. Het gaat daarbij om twee generalisten die zijn gedetacheerd vanuit het Departement internationaal Vlaanderen en twaalf sector-attachés. Dat betekent dus dat alle Vlaamse beleidsdomeinen een eigen attaché hebben die verbonden is aan de Permanente Vertegenwoordiging. Enkel de Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid (DAR) en Financiën en Budget vormen momenteel nog een uitzondering

op die regel. Hierbij dient echter wel te worden opgemerkt dat er binnen Financiën en Budget serieus wordt overwogen om insgelijks iemand te detacheren naar de Permanente Vertegenwoordiging. Hoewel dit een indrukwekkend personeelsaantal mag lijken, dient hierbij echter wel de kanttekening te worden gemaakt dat ruim de helft van de betrokken attachés maar deeltijds werkzaam zijn binnen de Permanente Vertegenwoordiging. Vaak moeten ze hun Europese taak combineren met de andere internationale zaken die hun departement aanbelangen. Het hoeft geen betoog dat dit niet altijd de meest comfortabele situatie is voor de betrokkenen, mee gezien het niet optimaal functioneren van het ICT-systeem waarmee er dient gewerkt te worden. Maar dit is een consequentie van het feit dat de volledige ICT-infrastructuur wordt beheerd door het federale ministerie van Buitenlandse Zaken. De heer Buyse drukt dienaangaande wel de hoop uit dat er zo spoedig mogelijk een verbetering zou optreden in die situatie. De teamgeest binnen de Vlaamse ploeg is echter wel voorbeeldig en dat maakt natuurlijk veel goed.

Verder wijst hij erop dat Vlaanderen, als deelstaat, zich in een unieke en bijzonder comfortabele institutionele positie bevindt. Onze bevoegdheden gaan immers veel verder dan die van andere deelstaten van federale lidstaten van de EU. De grondslag van die relatief comfortabele situatie waarin Vlaanderen zich bevindt is een akkoord uit 1994 dat voornamelijk stipuleert dat regionale ministers de federatie België kunnen vertegenwoordigen in verschillende formaties van de Ministerraad van de Europese Unie, in zoverre het over deelstatelijke materies gaat. Vlaamse ministers vertegenwoordigen op die manier regelmatig België binnen de Ministerraad van de Europese Unie. Om zulks optimaal werkbaar te maken werd een heel systeem opgezet waarbinnen de ministerraden van de Europese Unie werden ingedeeld in zes categorieën naargelang de deelstaten meer of minder bevoegdheden dan wel geen of alle bevoegdheden hebben in bepaalde materies.

In de marge daarvan laat de heer Buyse nog opmerken dat het doortrekken van de intern-Belgische bevoegdheidsverdeling naar het Europese beleidsniveau, niet betekent dat de diverse Vlaamse attachés insgelijks een overeenkomstige plaats krijgen binnen de hele machinerie die de ministerraden voorbereidt. Het principe 'foro interno, foro externo' is dus beperkt tot de ministeriële vertegenwoordiging en strekt zich niet uit tot de ministeriële medewerkers. Het genoemde samenwerkingsakkoord regelt met

andere woorden niets inzake de voorbereiding die aan de eigenlijke Europese ministerraden voorafgaat. Het gaat dus niet op voor de voorbereidende raadswerkgroepen, commissies en uiteindelijk ook Coreper-vergaderingen. Heel vaak zijn het toch nog federale ambtenaren die als woordvoerder optreden voor dossiers die geheel of grotendeels tot de bevoegdheden van de gemeenschappen en/of gewesten behoren. Zij zijn het eerste aanspreekpunt van de adjunct-ambassadeur in de Coreper I-vergaderingen.

Het spreekt voor zich dat de Vlaamse vertegenwoordiging ook dit aspect graag veranderd zou zien. Aan de competenties van de Vlaamse ambtenaren zal het zeker niet liggen, want die worden algemeen erkend. Vermoedelijk zal dit mee deel moeten uitmaken van een toekomstig pakket inzake staatshervorming. Maar hoe dan ook ligt er een Vlaams voorstel tot herziening van het samenwerkingsakkoord van 1994 klaar, dat op één van de eerstvolgende Interministeriële Conferenties voor Buitenlands Beleid (ICBB) zou geagendeerd worden. Hoe het ook zij, de Vlaamse vertegenwoordiging roeit momenteel met de riemen die ze heeft en de Vlaamse attachés trachten zoveel mogelijk hun rol te spelen bij de voorbereiding van de Europese ministerraden.

Tevens heeft de Vlaamse vertegenwoordiging, samen met de EU-cel binnen het Departement internationaal Vlaanderen, over de laatste jaren een aantal instrumenten ontwikkeld om datgene wat leeft op het Europese beleidsniveau en relevant is voor Vlaanderen te 'vertalen' naar het Vlaamse beleidsniveau. Het meest bekende instrument is daarbij ongetwijfeld de 'Vlaamse vinger aan de Europese pols'. Het nu voorliggende document gaat over het Franse voorzitterschap, dat onderhand op zijn laatste benen loopt. En voor wat het Tsjechische voorzitterschap betreft (dat ingaat op 1 januari 2009) is er momenteel relatief weinig informatie beschikbaar. Om een en ander beter te kunnen kaderen schetst de heer Axel Buyse daarop kort de manier waarop dit document tot stand komt. Het gros van de inhoud van de 'Vlaamse vinger aan de Europese pols' moet met name door de attachés worden verzameld uit bronnen bij het aantredende voorzitterschap. Hetgeen maar al te vaak betekent dat een en ander pas zéér laat kan worden gefinaliseerd. Een en ander heeft overigens ook te maken met het feit dat een aantredend voorzitterschap doorgaans ook de nodige courtoisie wil opbrengen voor het nog zittende voorzitterschap. Het ligt immers delicaat als men plots met twee stemmen zou gaan spreken namens de EU.

Anderzijds moet dit probleem ook weer voor een stukje gerelativeerd of toch minstens genuanceerd worden, aangezien elk EU-voorzitterschap zich toch moet inschakelen binnen een aantal belangrijke randvoorwaarden, als daar zijn: het werk dat reeds door de voorganger is gedaan (het ware immers ongehoord om daar radicaal mee te breken) evenals de werkprogramma's van de Europese Commissie (waar men al evenmin regelrecht tegen in kan gaan). Bovendien is het zo dat – enigszins in anticipatie op het Verdrag van Lissabon, waar zulks geofficialiseerd zal worden – men nu reeds enige tijd werkt met een soort trio-voorzitterschap. Dit betekent dat drie landen die achtereenvolgens het voorzitterschap zullen bekleden voorafgaandelijk reeds minimaal hun programma op elkaar afstemmen. Op die manier wordt er een stuk extra consistentie en coherentie in die roterende voorzitterschappen gebracht. In casu gaat het over het trio Frankrijk – Tsjechië – Zweden. In het volgende trio-voorzitterschap zit België (dat het EU-voorzitterschap uitoefent in de tweede helft van 2010), de volgorde daar is Spanje – België – Hongarije. Een en ander betekent dan ook dat de hele voorbereiding van dat voorzitterschap nu reeds op kruissnelheid aan het komen is, ook op het Vlaamse niveau. Zo werden alle Vlaamse strategische adviesraden geacht tegen begin december 2009 hun adviezen en prioriteitenlijsten in te dienen. Die worden momenteel dusdanig bewerkt ten einde er, van de kant van het middenveld uit, één consistent Vlaams prioriteitenpakket van te maken.

Naast de 'Vlaamse vinger aan de Europese pols' zijn er echter ook nog een aantal andere instrumenten die ter beschikking van de Vlaamse overheid staan en die occasioneel ook door het Vlaams Parlement worden gehanteerd. De heer Axel Buyse refereert daarbij naar de maandelijkse 'Rapportering van EU-dossiers' die in eerste instantie een werkinstrument voor de Vlaamse Regering is, maar die via de website van het Departement internationaal Vlaanderen ook door de buitenwereld geraadpleegd kan worden. Daarnaast zijn er overigens nog een aantal andere, meer technische, instrumenten via dewelke de Vlaamse overheid het Europese gebeuren opvolgt.

Waar de heer Buyse zich ook bijzonder over verheugt is dat een aantal commissies van het Vlaams Parlement, met name de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie, de commissie Leefmilieu en de subcommissie Landbouw een min of meer sluitend systeem hebben uitgewerkt waarbij ze voor en na elke betreffende Europese Ministerraad een briefing krijgen door een attaché of een ambtelijke

expert. Dienaangaande stelt zich echter wel een specifiek probleem, waarover men toch eens met enige spoed zou moeten kunnen beraadslagen en knopen doorhakken. Ambtenaren die in die commissies optreden dragen geen politieke verantwoordelijkheid en kunnen of mogen geen politieke uitspraken doen. Hiervoor blijft uiteraard de verantwoordelijkheid bij de minister en diens kabinet liggen. De ambtenaren moeten zich noodzakelijkerwijze beperken tot het geven van technische uitleg bij hetgeen er te gebeuren staat of bij hetgeen er ondertussen beslist is.

Verder laat de heer Buyse nog opmerken dat men op de Vlaamse vertegenwoordiging noodgedwongen ook een aantal aangelegenheden tracht op te volgen waarin Vlaanderen *sensu strictu* geen bevoegdheid heeft. De ervaring leert immers dat zaken die op Europese ministerraden behandeld worden waarbij Vlaanderen niet betrokken is (dit wil zeggen de categorie I-raden, zoals bijvoorbeeld de Raad Algemene Zaken en Externe Betrekkingen – RAZEB) finaal toch niet-onbelangrijke repercussies blijken te hebben voor het Vlaamse niveau. Vandaar dat zulks ook in toenemende mate in de gaten wordt gehouden, kwestie van niet plots verrast te worden door Europese initiatieven. Hij wijst er dienaangaande op dat zelfs het geostrategische denkwerk dat verricht wordt binnen een RAZEB finaal niet zonder belang is voor het Vlaamse niveau.

2. Belangrijkste thematische aandachtspunten

2.1. Klimaatproblematiek

De spreker komt dan tot een aantal van de belangrijkste thema's die door de Vlaamse vertegenwoordiging worden opgevolgd. Een aantal daarvan zullen overigens ook op de Europese Raad van 11 en 12 december 2008 ter sprake komen. Het Franse voorzitterschap heeft heel veel aandacht besteed aan het wetgevende pakket inzake klimaat- en energiematregelen, wat ook vanuit Vlaams standpunt gezien een voorrangs dossier is. Het gaat dan om de uitvoering van de 20/20/20-doelstellingen die de Europese staatshoofden en regeringsleiders in maart van 2007 hebben vastgelegd. Daarbij hebben ze zich ertoe verbonden om tegen 2020 de uitstoot van broeikasgassen ten aanzien van het referentiejaar 1990 met twintig procent te verminderen en daarnaast in twintig procent van de energiebehoeften te voorzien door middel van duurzame, hernieuwbare energiebronnen

en meteen ook de energie-efficiëntie in hun respectieve landen met twintig procent te verbeteren. De heer Buyse wijst er dienaangaande op dat dit voor een dichtbevolkt gebied als het onze, met heel veel logistiek, grote havens en belangrijke petrochemische clusters, belangrijke gevolgen heeft.

Het Franse voorzitterschap heeft de uitdrukkelijke ambitie om over dit pakket een akkoord te bereiken met het Europees Parlement voor het einde van dit jaar. Tot nog toe blijft dit enigszins een dubbeltje op zijn kant. En het is dan ook de reeds vermelde Europese Raad van 11 en 12 december die zal moeten proberen om de laatste nog hangende punten op te lossen. Het Europees Parlement plant de week daarop in plenaire vergadering te discussiëren en stemmen over de uitkomst van de onderhandelingen tussen de Raad en het Europees Parlement. Of dat allemaal zal lukken blijft momenteel echter een open vraag. Cruciale kwesties die nog verder dienen besproken te worden vooraleer er sprake kan zijn van een akkoord, zijn onder andere de zogenaamde 'carbon leakage' (koolstoflekken) en ook het solidariteitsaspect – voornamelijk tussen oude en nieuwe lidstaten – binnen dat gehele pakket. Afgezien van die modaliteiten is een akkoord over de 20/20/20-doelstellingen echter relatief dichtbij. Mocht dit pakket worden goedgekeurd, dan vormt dit toch een belangrijk signaal dat de Europese Unie de problematiek van de klimaatsverandering ernstig neemt. Dat signaal zou op zijn beurt dan moeten helpen om volgend jaar een internationaal akkoord te bereiken – hopelijk dit keer met de steun van de Amerikanen – over een opvolger van het Kyoto-protocol. Een dergelijk internationaal akkoord is dan weer de beste garantie voor effectieve globale actie tegen klimaatsverandering, zonder concurrentienadeel voor de Europese industrie. Hetgeen ook voor Vlaanderen een belangrijke zaak is.

2.2. Dossiers in de logistieke sector

Vlaanderen profileert zich daarnaast ook als een van de logistieke draaischijven van Europa. Maar logistiek betekent dezer dagen bijna automatisch files, tijdsverlies en milieuvervuiling. Het is volgens de spreker dan ook niet verwonderlijk dat het Frans voorzitterschap zich mee inschakelde in de plannen om de transport- en mobiliteitssector te 'vergroenen'. Vanuit Vlaams standpunt bekeken staat de aangekondigde poging om de 'Eurovignetrichtlijn' – die bepaalt dat zware vrachtwagens over een vignet zullen moeten beschikken om gebruik te kunnen

maken van de autowegeninfrastructuur – te herzien, daarbij behoorlijk centraal. In casu wil men dat instrument enigszins versoepelen, in de zin dat men meer moderne technologische middelen wil inzetten om een hele reeks van met elkaar verband houdende issues (luchtvervuiling, fijnstofproblematiek, kostprijs van de wegeninfrastructuur, congestie) zowat gelijktijdig te gaan beheren. Deze aanpassing moet het voor Vlaanderen, Nederland, Frankrijk en andere logistieke draaischijven in concreto mogelijk maken om een deel van de oplopende kosten voor wegeninfrastructuur op een ‘slimme’, dat wil zeggen een eerlijke en niet-marktversturende manier aan te rekenen aan die zware vrachtwagens. Het hoeft geen betoog dat dit een hele vooruitgang zou betekenen ten aanzien van het uniforme Eurovignet, dat door zijn forfaitair karakter toch een wat bot instrument is. Mocht dit nieuwe instrument succesvol blijken, dan kan later misschien ook overwogen worden om dit ook toe te passen op andere voertuigen. Binnen België en Vlaanderen wordt daar nog over gediscussieerd. In Nederland echter, is daar in theorie, en voor een stukje zelfs in de praktijk, nu reeds voor gekozen. De spreker wijst er dienaangaande op dat de Raad van Transportministers net vandaag bijeenkomt, zodat hij hierover nog geen definitief uitsluitsel kan geven. Maar hoe dan ook wordt de kans bijzonder klein geacht dat de Raadsformatie Transport een herziening van de richtlijn in kwestie zal rond krijgen. Blijkbaar is de tijd daarvoor nog niet helemaal rijp. Problematisch blijkt daarbij vooral de vraag te zijn of men het element ‘congestie’ – de oververzadiging van het wegennet – kan meerekenen bij het bepalen van de hoogte van de heffing die, om te beginnen, de zware vrachtwagens zullen moeten betalen voor het gebruik van een bepaald stuk weg. Binnen Vlaanderen zijn er, voor wat dit thema betreft, overigens ook nog een aantal andere problemen die nog niet helemaal zijn uitgeklaard. Zo onder andere de ‘oormerking’ van de opbrengst van die middelen. Moet de opbrengst gaan naar het specifieke stuk weg waarvoor de heffing betaald werd, of kan men dat wat ruimer zien? Ook hier kunnen nog pittige discussies over gevoerd worden. Nog inzake transport wordt ook nogal wat belang gehecht aan wat er aan duurzaam transport over zee, per binnenschip of per trein gebeurt. De Vlaamse havens kijken trouwens ook met argusogen naar de ontwikkelingen rond de verbetering van de maritieme veiligheid en naar de uitwerking, dat wil zeggen de concretisering, van het concept ‘Motorways of the Seas’, waarbij men vooral de kustvaart zou proberen te stimuleren en waarbij een van de punten van discussie en zorg aan Vlaamse kant erin bestaat dat onze havens – die nu toch een

stevige positie hebben – het niet graag zouden zien gebeuren dat er, vanuit een soort van positieve discriminatiegedachte, havens in het Middellandse Zeegebied door de EU bevoordeeld zouden worden bij infrastructuurbevorderende steunmaatregelen. Ook dat belooft nog een pittige discussie te worden.

De heer Axel Buyse wijst er verder nog op dat er aan Vlaamse kant ook nogal wat aandacht bestaat voor een, misschien wat ‘lichter’ lijkend, programma om overtredingen die begaan worden door ingezetenen van deze of gene EU-lidstaten in een andere EU-lidstaat en die aanleiding geven tot beboeting ook effectief inbaar te maken. Het probleem is in Vlaanderen, en dan vooral in zijn grensstreken, ruim bekend. Deze straffeloosheid heeft ook al aanleiding gegeven tot heel wat ergernis. Rekening houdend met het feit dat er steeds meer grensoverschrijdend verkeer is en er dus ook een grote procentuele stijging is van dat soort van overtredingen, dringt een sluitende regeling zich echter wel degelijk op.

2.3. *Landbouwbeleid en visserij*

Wat vanzelfsprekend ook van eminent belang is, is het landbouwbeleid of, meer omvattend, het hele landbouwgebeuren. Het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is jarenlang zowat synoniem geweest voor de Europese Gemeenschap, aangezien daar ook het gros van de financiële middelen naartoe ging. Dit was een toestand die met de opeenvolgende uitbreidingsgolven totaal onhoudbaar werd. Momenteel bevinden we ons in een soort overgangsfase. De grote hervorming van het landbouwbeleid zal immers pas na 2013 plaatsvinden. Maar de voorbije jaren is een en ander toch al grondig voorbereid in een zogenaamde ‘Health Check’, een grondig onderzoek naar de gezondheid van het Europese landbouwbeleid. De aandacht gaat daarbij, onder andere, naar de toegenomen en nog steeds toenemende mondiale concurrentie en de – niet te veronachtzamen – uitdagingen voor de landbouw die uitgaan van de klimaatveranderingsproblematiek. De heer Buyse wijst er daarbij op dat het Franse voorzitterschap het dossier van de ‘health check’ koste wat het koste wilde afronden. Formeel zijn ze daar ook in geslaagd, maar ze hebben daarvoor wel de hele ‘trukendoos’ moeten opentrekken. Op zich is zulks trouwens niet ongewoon wanneer een Europees dossier geforceerd moet worden.

Hoe dan ook heeft dit een politiek akkoord opgeleverd, waaromtrent ook Vlaanderen zich bereid verklaard heeft het goed te keuren. Het gaat dan bij-

voorbeeld over de zogenaamde ‘modulatie’, die de overheveling van financiële middelen vanuit de eerste pijler van het landbouwbeleid (directe steun aan de landbouwers) naar de tweede pijler ervan (plattelandsbeleid – wat een veel breder concept is) behelst. Eveneens van belang voor Vlaanderen was het feit dat de melkquota gedurende vijf jaar telkens met één percent worden verhoogd. Ook dit kon de Vlaamse goedkeuring wegdragen. Maakte verder ook nog onderdeel uit van het globale pakket: de verlaging van de zogenaamde ‘vetcorrectiecoëfficiënt’ (hetgeen betekent dat producten met een hoog vetgehalte voortaan budgettair minder bestraft worden). Verder heeft de Raad Landbouw ook een – door Vlaanderen zeer toegejuicht – compromis goedgekeurd rond de verdeling van gratis groenten en fruit aan schoolkinderen tussen de zes en de tien jaar. Dit is een maatregel die tegelijk de gezondheid van de kinderen ten goede komt en die onze fruit- en groentesector ondersteunt (het gaat immers niet over de afbouw van landbouwoverschotten maar om de aanschaf van reguliere productie). Anderzijds is het natuurlijk wel een beetje een teken des tijds dat men kinderen via de scholen en via gesubsidieerd voedsel vertrouwd moet maken met fruit en groenten.

Wat de visserij betreft – waar Vlaanderen, dat door de geografische logica als enige gewest over een kustlijn en dito vissersvloot beschikt, binnen België exclusief voor bevoegd is en dus ook aan alle desbetreffende raden deelneemt, ook wanneer het gaat over visserijonderhandelingen met derde landen – zullen op de Landbouw- en Visserijraad van 18 en 19 december eerstkomende de ‘Total Allowable Catches’ (TAC’s) per vissoort en de nationale quota daarvan worden bepaald. Het hoeft geen betoog dat dit voor de Vlaamse visserijsector van primordiaal belang is.

2.4. Grensoverschrijdende gezondheidszorg

Een volgende kwestie die Vlaanderen na aan het hart ligt, is die van de grensoverschrijdende gezondheidszorg. De heer Axel Buyse, die zes jaar lang vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Den Haag is geweest, kan uit eigen ervaring meepraten over de problemen die er – ondanks de proximiteit met Nederland en het feit dat er daar geen taalbarrière is – in die sector in de praktijk nog altijd zijn binnen de Europese Unie. Het huidige voorzitterstrio, de Fransen, de Tsjechen en de Zweden, willen binnen de 18 maandentermijn die hun voorzitterschap

duurt, de onderhandelingen rond krijgen over een pakket maatregelen betreffende grensoverschrijdende gezondheidszorg tussen de EU-lidstaten. Dat zou met zich mee moeten brengen dat men als EU-burger op veel minder administratieve poespas stoot als men binnen de Unie verzorging nodig heeft in een ander dan het eigen land. Een en ander betekent natuurlijk dat onze systemen van gezondheidszorg, nog veel beter dan nu het geval is, op elkaar afgestemd zullen moeten worden.

2.5. Verdrag van Lissabon

Naast die zopas genoemde thema’s, komen er ook nog een aantal andere belangrijke Europese ontwikkelingen op ons af. Het eerste wat daarbij in gedachten komt is natuurlijk het Verdrag van Lissabon of het Hervormingsverdrag. Ook dit vormt een centraal aandachtspunt op de Europese Raad van komende week. De vraag is en blijft wat er dient te gebeuren inzake het ‘Ierse probleem’. De meeste van de lidstaten die initieel ook wat aarzelden, zijn ondertussen immers bijgedraaid. De Zweden hebben het verdrag geratificeerd, Tsjechië evolueert in dezelfde richting na een uitspraak van het Hooggerechtshof aldaar, dat er geen contradictie bestaat tussen de Tsjechische grondwet en het Verdrag van Lissabon. Alleen voor wat Ierland betreft, lijkt de zaak nog steeds behoorlijk vast te zitten. Recentelijk werd beweerd dat de Ierse premier, Brian Cowen, op de komende Europese Raad van Brussel een nieuw referendum zou aankondigen, mits Ierland zou kunnen vasthouden aan zijn Europese Commissaris. Dat lijkt prima facie toch een wat bizar verhaal. En vanmorgen is er dan ook een Beneluxverklaring geweest – bij monde van de Nederlandse staatssecretaris Timmermans – waaruit moest blijken dat de drie Beneluxlanden niet hoog opgeven van deze piste. Het blijft derhalve afwachten waarmee de Ieren precies voor de dag zullen komen.

2.6. Asiel- en migratiebeleid

Grote aandacht zal ook gaan naar de ontwikkelingen rond het migratie- en asielbeleid. Dat blijft trouwens ook actueel. Zo wordt er nog steeds overlegd over de introductie van een zogenaamde ‘blue card’ (naar analogie met de Amerikaanse ‘green card’) voor felbegeerde – lees: hoogopgeleide – migranten. Het Franse voorzitterschap heeft overigens ook nogal wat beleidswerk verricht rond de thema’s migratie

en inburgering – rechten en plichten van migranten – hetgeen geleid heeft tot een zekere rijping van de geesten.

2.7. *Verdere uitbreiding van de Europese Unie*

Een item dat zeker ook nog onder het Belgische voorzitterschap aan de orde zal zijn, is het nooit aflopende verhaal van de toetreding van nieuwe landen. Er wordt momenteel onderhandeld met Kroatië en Turkije en wellicht zullen heel weldra ook een aantal andere landen uit de Westelijke Balkan aan de deur kloppen. Frankrijk van zijn kant, had ook bijzondere aandacht voor de uitbouw van een speciale relatie met de niet-Europese landen uit het Middellandse Zeegebied.

2.8. *Onderwijs*

Op onderwijsgebied is recentelijk ook een en ander gebeurd. Heel interessant op dit vlak is met name de ontwikkeling van het Erasmus Mundusprogramma. De Vlaamse universiteiten hebben reeds de intentie geuit om zich in dit programma krachtig te profileren. Met dit nieuwe programma wil men het bestaande Europese Erasmusprogramma open trekken naar de hele wereld toe. Iets waar de Vlaamse universiteiten duidelijke opportuniteiten zien. Voor dit programma is een budget van 950 miljoen euro – gespreid over een periode van vijf jaar – uitgetrokken.

Nog op dit domein dient heel in het bijzonder melding gemaakt van het feit dat de Europese Raad ook actief is geweest inzake beroepsonderwijs en beroepsopleiding. Dit zijn immers thema's die men nogal eens uit het oog verliest. Wellicht zullen op de laatste Onderwijsraad van volgende week hieromtrent een aantal initiatieven worden goedgekeurd. Deze moeten het mogelijk maken om werkervaringen of beroepsopleidingen opgedaan in het buitenland te valideren in eigen land en omgekeerd. Mutatis mutandis kan men hier dus spreken van een equivalent van het Bolognaproces, zoals dat reeds bestaat voor academische studenten.

2.9. *Europese digitale bibliotheek: Europeana*

Eveneens vermeldenswaard, maar dan toch met enige terughoudendheid, is de opstart van de grote Europese digitale bibliotheek Europeana, waarin reeds immense delen van het Europese culturele erfgoed

zijn opgenomen. Deze databank bleek echter dermate succesvol dat hij reeds op de dag van zijn lancering overbevraagd werd en daardoor prompt voor een heel tijdje plat ging. Er wordt ondertussen hard gewerkt aan het creëren van bijkomende servercapaciteit. Aan Vlaams-Belgische kant zijn de KU Leuven en de Koninklijke Bibliotheek (de Albertina) rechtstreeks bij dit project betrokken.

2.10. *Innovatiebeleid*

De heer Axel Buyse komt daarna tot het thema van het innovatiebeleid, waarin Vlaanderen insgelijks bijzonder actief is. Bij het scheppen van een grote Europese onderzoeksruimte speelt de betrokken Vlaamse attaché overigens de hoofdrol voor wat de Belgische inbreng betreft. Die Europese onderzoeksruimte zou het mogelijk moeten maken dat een Europese onderzoeker/wetenschapper zonder al te veel administratieve hinderpalen van Europees land naar Europees land kan migreren. De zaak is grotendeels rond, behoudens één knelpunt dat volgend jaar in de Ecofinraad (Raad van ministers van Economische Zaken en Financiën) zal mogen opgelost worden. Het gaat dan met name over de fiscale repercussies van de fiscale vrijstellingen voor Europese onderzoekscentra. Maar ook daar is er goede hoop op een spoedige oplossing.

2.11. *Opvolger voor de Lissabonstrategie na 2010*

De spreker kaart daarna kort nog een aantal capita selecta aan. Hij wijst er daarbij op dat de Lissabonstrategie (van Europa de meest competitieve kenniseconomie maken tegen 2010) uit de aard der zaak formeel afloopt in 2010. Het is dan ook zaak om nu reeds het nodige denkwerk te verrichten, om hieraan een gepast vervolg te geven.

2.12. *Beter inspelen op de Europese subsidiestromen*

Eveneens een blijvend aandachtspunt, is het cohesiebeleid van de EU. Binnen de diverse betrokken Europese fondsen (onder andere EFRO – Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en ESF – Europees Sociaal Fonds) gaat heel wat geld om. Alleen daarom al is dit een belangrijk topic. De heer Buyse stelt sinds zijn recente aantreden vast dat de coördinatie van het cohesiebeleid op Vlaams niveau beter kan. Het cohesiebeleid raakt verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid en de bevoegdheden zijn dan ook

verspreid over een reeks departementen. Zo wordt de responstijd op vragen (en de dito mogelijkheid om zaken aan te kaarten in raads werkgroepen) er node-loos door verlengd. De heer Buyse ziet dan ook een prioritaire taak voor hem weggelegd in het verandering brengen in deze toestand. Voor Vlaanderen ware het vanzelfsprekend het best mocht deze verandering over de komende maanden, veeleer dan over de komende jaren gerealiseerd kunnen worden.

2.13. Werkgelegenheid

Inzake werkgelegenheid – in de Belgische context nog hoofdzakelijk een federale aangelegenheid – wijst de spreker erop dat Vlaanderen de zaak desalniettemin goed moet opvolgen, gezien een en ander ook belangrijke consequenties kan hebben voor Vlaanderen. Zo is daar bijvoorbeeld de in de maak zijnde, en zelfs bijna gefinaliseerd zijnde, herziening van de richtlijn inzake de arbeidstijd. Deze herziening gaat in de richting van een versoepeling. Een van de heikele punten daarbij is de discussie rond de vraag of ook vormen van inactieve wachtdienst – zoals bijvoorbeeld nacht-permanenties door verpleegkundigen en artsen – als werktijd moeten worden gerekend. Het ziet er naar uit dat dit principe het zal halen, hetgeen evidentierwijze gevolgen heeft voor het personeel en de financiering van de welzijns- en volksgezondheidssector. Waarmee we dus weer op het Vlaams bevoegdheids-terrein zitten.

II. BESPREKING

Met betrekking tot het gratis ter beschikking stellen door de EU van groenten en fruit voor kinderen tussen zes en tien jaar oud, verklaart mevrouw *Miet Smet* toch enigszins een dubbel gevoel te hebben. Enerzijds is het natuurlijk een goede zaak dat men die kinderen gezond eten voorschotelt en hen gezonde eetgewoonten probeert bij te brengen, maar anderzijds komt dit bij haar toch over als een ernstig tekortschieten in hoofde van sommige ouders. Het is immers bij die laatsten dat de basisverantwoordelijkheid ligt om hun kinderen gezonde voeding te geven en goede voedingsgewoonten aan te leren.

Voor wat de door de heer Buyse vermelde Arbeidstijdrichtlijn betreft, wijst mevrouw *Smet* erop dat zij verslaggever is geweest over de initiële richtlijn en dat het toen reeds de bedoeling was om de niet-actieve wachtdiensten grotendeels te laten meetellen als arbeidstijd. In de mate dat men op het werk moet zijn

en beschikbaar moet zijn, komt zulks haar ook maar logisch voor. Men is toen echter minder ver kunnen gaan dan men eigenlijk wilde, gewoon omwille van het hevige verzet dat Groot-Brittannië hiertegen bood.

Aangaande de bestaffing van de Vlaamse vertegenwoordiging heeft mevrouw *Smet* begrepen dat er momenteel, naast de heer Buyse zelf, veertien attachés voltijds dan wel deeltijds aan het werk zijn. Dit is, prima facie, een bestaffing waarmee men reeds een en ander kan realiseren. Wel had zij graag vernomen over hoeveel personeelsleden de andere Belgische deelstatelijke entiteiten beschikken.

De heer *Axel Buyse* antwoordt daarop dat de andere deelstaten er merkkelijk minder hebben. Zo heeft het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de beschikking over één vertegenwoordiger, één adjunct-vertegenwoordiger, twee attachés, één commercieel adviseur en twee secretariële medewerkers. De Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest vormen een enigszins speciaal geval aangezien hun respectieve vertegenwoordigingen recentelijk werden samengevoegd tot één delegatie. Deze bestaat uit één vertegenwoordiger, twee raadgevers, vijf attachés en drie secretariatsmedewerkers. Daarnaast maken ook nog twee vertegenwoordigers van AWEX (Agence Wallonne à l'Exportation en aux Investissements Etrangers) deel uit van die delegatie. En ten slotte dient ook nog vermeld dat ook de Duitstalige Gemeenschap over één vertegenwoordiger beschikt. De hoger genoemde getalsterkte van de Vlaamse vertegenwoordiging hield overigens ook geen rekening met de secretariële bestaffing. De heer *Axel Buyse* preciseert dienaangaande dat de Vlaamse vertegenwoordiging over twee algemene administratieve medewerkers beschikt. De landbou wattaché heeft een eigen voltijdse administratieve medewerkster en de twee attachés van EWI (Economie, Wetenschap en Innovatie – bevoegd voor Mededinging en Research) delen een deeltijdse medewerkster. De attaché Leefmilieu heeft insgelijks een deeltijdse medewerkster ter beschikking.

Mevrouw *Miet Smet* vraagt daarna naar de reden waarom het personeel van de Vlaamse vertegenwoordiging in vele werkgroepen niet kan meespelen, maar dit moet overlaten aan federale ambtenaren. Dit lijkt haar, gezien de bevoegdheidsverdeling, weinig logisch.

De heer *Axel Buyse* antwoordt daarop dat dit enigszins genuanceerd dient te worden. Met name geldt dit enkel voor sommige filières. De werkgroepen

die betrekking hebben op de raden van categorie IV (zoals Cultuur, Onderwijs, Jeugd) worden wel degelijk gevolgd door de deelstatelijke attachés. De attaché-woordvoerder in de betrokken raadsgroep bereidt dan ook het dossier voor voor de Belgische Permanente Vertegenwoordiger en begeleidt deze op het betreffende Coreper. Het is ook de minister van het betrokken gewest of de betrokken gemeenschap die dan in de raadsformatie in kwestie het woord voert. Het wordt echter problematischer wanneer het over een categorie III-onderwerp (zoals Onderzoek) gaat. Daar wordt België weliswaar door een gewestminister vertegenwoordigd in de Europese Ministerraad, maar in de raadswerkgroepen is het een federale attaché die het woord voert, weliswaar na overleg met de attachés van de gewesten, die op die manier wel degelijk de nodige input kunnen hebben. Deze situatie is de facto gegroeid. Qua organigram is het overigens de adjunct permanente vertegenwoordiger die bevoegd is. Het hoeft geen betoog dat deze situatie niet geheel conform ons staatsbestel meer is. Want enerzijds is de logica van ons staatsbestel wel degelijk doorgetrokken voor wat de vertegenwoordiging op het politieke niveau betreft, maar anderzijds heeft men nagelaten dit ook consequent te doen voor wat de vertegenwoordiging op het ambtelijk niveau betreft. Voor een zogenaamd gemengd onderwerp als leefmilieu (dat de facto eigenlijk bijna volledig bij de gewesten berust) is dit natuurlijk een volkomen onlogische situatie. De zaken liggen anders bij de Landbouwraden (categorie V), waar op Raadsniveau, naast de bevoegde gewestministers, een federale minister – in casu mevrouw Laruelle – optreedt als woordvoerder. Deze raadsformatie wordt echter volledig voorbereid door de attachés van de gewesten. Ook de categorie II-raden (waar werkgelegenheid, sociale zaken, gezondheid en dergelijke meer onder ressorteren) zijn problematisch, aangezien hier insgelijks federale attachés optreden. In de praktijk valt natuurlijk wel veel te ondervangen door een goede samenwerking en een goed wederzijds begrip. Maar organisatorisch situeert zich hier heel zeker een lacune.

Verwijzend naar de Raad Landbouw en Visserij, vraagt de heer *Johan Verstreken* of de heer Buyse enig idee heeft over de exacte datum waarop de visquota zullen worden vastgelegd. Als kustbewoner weet hij immers hoe belangrijk dit is voor de Vlaamse visserij-industrie.

De heer *Axel Buyse* antwoordt daarop dat de laatste Landbouw- en Visserijraad normaliter moet doorgaan op 18 en 19 december van dit jaar. Dan zou er een beslissing moeten vallen.

Ook voor wat betreft de stand van zaken aangaande de Europese ‘blue card’, had de heer *Johan Verstreken* graag wat nadere informatie gekregen.

De heer *Axel Buyse* repliceert daarop dat dit nog steeds onderwerp is van overleg. De grote contouren ervan liggen al vast, maar nu komt het er deels nog op aan om de exacte modaliteiten te bepalen. Volledigheidshalve zal hij een achtergrondfiche over dit onderwerp laten bezorgen aan het commissiesecretariaat, zodat het in bijlage bij het verslag gevoegd kan worden.

Afsluitend verwijst mevrouw *Miet Smet* naar de werkgroep die is opgericht om een denkoefening te maken over de toekomst van Europa. Deze denkgroep staat onder leiding van de voormalige Spaanse regeringsleider Felipe González. Van de heer Buyse had ze graag vernomen wie daar precies in zit namens het weze België, Vlaanderen of Wallonië.

De heer *Axel Buyse* bevestigt dat er sinds eind 2007 een onafhankelijke reflectiegroep ‘Horizon 2020-2030’ aan het werk is. Deze staat inderdaad onder leiding van de heer Felipe González. Het betreft hier een groep die potentieel interessant materiaal kan aanleveren voor een diepgaand debat over de uitdagingen waarvoor de Unie zich over tien à twintig jaar gesteld zal zien. Gezien het hier echter klaar en duidelijk om een informele groep gaat, gelden de klassieke vertegenwoordigingsregels niet. Een en ander heeft er dan ook toe geleid dat er geen enkele Belg deel uitmaakt van die groep. Enkel van de Nederlandse architect Rem Koolhaas, die wel deel uitmaakt van die groep, mag verondersteld worden dat hij enige kennis en misschien zelfs empathie heeft met zijn Vlaamse zuiderburen.

Mevrouw *Miet Smet* drukt de hoop uit dat dit euvel zal worden rechtgezet op de Europese Raad van medio december, waar men blijkens de initiële planning – die is opgenomen op pagina 18 in de Vlaamse vinger aan de Europese pols – toch zou overgaan tot de aanduiding van de overige leden van de reflectiegroep. In elk geval kan het volgens haar niet zijn dat we in zo’n belangrijke denkgroep volledig afwezig zouden blijven. Wel acht ze het een goede zaak dat deze reflectiegroep de facto gefocust zal zijn op meer inhoudelijke thema’s, aangezien hij zich uitdrukkelijk niet mag bezig houden met institutionele kwesties, noch met de financiering van de Unie.

De heer *Fre Lambrecht*, raadgever EU-aangelegenheden van het kabinet van minister-president Kris

Peeters, wijst erop dat deze passage uit de Vlaamse vinger aan de Europese pols enigszins achterhaald is. Men is de facto immers vroeger dan voorzien (met name medio oktober 2008) overgegaan tot aanduiding van de leden van de genoemde reflectiegroep. En het klopt overigens dat niet alle lidstaten daarin een vertegenwoordiger hebben. In totaal maken immers slechts een twaalfstal personen deel uit van die denkgroep.

Op de vraag van mevrouw *Miet Smet* waarom er blijkbaar geen belangstelling was vanwege België, preciseert de heer *Lambrecht* dat het nooit de bedoeling is geweest dat iedere lidstaat daar zijn vertegenwoordiger in zou hebben. Na overleg werd immers beslist dat deze reflectiegroep – die overigens een idee was van de Franse president Sarkozy – hoogstens uit een dozijn eminente politici, wetenschappers en topmensen uit het bedrijfsleven mocht bestaan. Deze moeten in essentie nadenken over de vraag hoe de Europese Unie zich moet voorbereiden op de periode na 2020. Zo zullen onder meer thema's aan bod komen als: globalisering, klimaatverandering, internationale veiligheid, migratie en de concurrentiekracht van de EU. De groep van twaalf 'wijzen' bestaat uit: de heer Felipe González (voormalig Spaans premier van 1982 tot 1996 – voorzitter), mevrouw Vaira Vike-Freiberga (voormalig president van Letland – vicevoorzitter), de heer Jorma Ollila (voorzitter Nokia), de heer Lech Walesa (voormalig Pools president), mevrouw Nicole Notat (voormalig voorzitter van de Franse vakbond CFDT – Confédération française démocratique du travail), de heer Mario Monti (voormalig EU-commissaris voor Mededinging), de heer Wolfgang Schuster (burgemeester van Stuttgart), mevrouw Lykke Friis (vicerector van de Universiteit van Kopenhagen), de heer Rainer Munz (Economist en hoofd van de studiedienst van Erste Bank), de heer Rem Koolhaas (architect), mevrouw Kalypso Nicolaidis (hoogleraar internationaal recht die onder andere aan Harvard en Oxford gedoceerd heeft) en ten slotte de heer Richard Lambert (directeur-generaal van de Confederation of British Industry en voormalig hoofdredacteur van de Financial Times). De groep van wijzen zal dus leden omvatten uit: Spanje, Italië, Polen, Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Nederland, Oostenrijk, Denemarken, Letland en Finland. Het is daarbij overigens de heer González zelf die in een brief aan president Sarkozy – voorzitter van de Europese Raad – de genoemde personen heeft voorgedragen.

Een laatste bemerking van mevrouw *Miet Smet* betreft de initiële intentie van het Franse voorzitterschap om “extra aandacht te schenken aan de strijd tegen geweld tegen vrouwen in gewapende conflicten”. In het licht van de recente expliciete Franse weigering om geen gewapende EU-interventiemacht te sturen naar Oost-Congo is dit minstens een van hypocrisie getuigende uitspraak.

De heer *Axel Buyse* preciseert dat de nu voorliggende Vlaamse vinger aan de Europese pols het nog heeft over de voornemens en prioriteiten van het Franse voorzitterschap medio 2008. Ondertussen is dat voorzitterschap al bijna voorbij en moet blijken dat van sommige voornemens niets of niet veel in huis is gekomen. In casu gaat het zeker niet over de meest glorieuze bladzijde in de geschiedenis van het Franse voorzitterschap.

Afsluitend concludeert mevrouw *Miet Smet* dat Europa zich, zoals steeds, voor een veeltal van uitdagingen geplaatst ziet. Uitdagingen waarop een antwoord geformuleerd moet worden. Anderzijds moet Europa, gezien de recente uitbreidingen, er ook rekening mee houden dat sommige nieuwe leden op dit ogenblik maar een beperkt vooruitgangstempo aankunnen. Dat is een niet gering dilemma. Maar toch zullen er knopen moeten worden doorgehakt. De instabiliteit op wereldschaal (gewapende conflicten, klimaatproblematiek, bijna-ineenstorting van het financieel systeem) neemt immers hand over hand toe. Europa is er met andere woorden toe veroordeeld om, koste wat het kost, vooruitgang te boeken.

De verslaggever,

Anne Marie
HOEBEKE

De voorzitter,

Karim
VAN OVERMEIRE

BIJLAGE:

Fiche ontworpen richtlijn voor een Europese 'Blue Card'

*Ontwerprichtlijn 'Blauwe kaart'***Omschrijving**

Het richtlijnvoorstel heeft tot doel Europa aantrekkelijk te maken en te voorzien in de behoefte aan gekwalificeerde arbeidskrachten, en daartoe een gemeenschappelijke, soepele spoedprocedure voor de toelating van hoogopgeleide migranten in te voeren en aantrekkelijke vestigings- en mobiliteitsvoorwaarden voor hen en hun gezin vast te stellen.

Men wil niet alleen het concurrentievermogen in het kader van de strategie van Lissabon vergroten maar tevens de braindrain beperken.

Onderdanen van derde landen die voldoen aan de voorwaarden van het voorstel kunnen een blauwe kaart krijgen waarmee zij en hun gezinsleden in een lidstaat kunnen binnenkomen en verblijven, die lidstaat kunnen verlaten en toegang krijgen tot de arbeidsmarkt in de betrokken sector. Voorst kunnen zij, dankzij de richtlijn op een groot aantal gebieden zoals de arbeidsvoorwaarden, de sociale zekerheid, opleiding, toegang tot goederen en diensten en tot het aanbod van openbare goederen en diensten,... op voet van gelijkheid worden behandeld met de nationale onderdanen. Tot de toegangsvoorwaarden behoren o.a.:

- een geldig arbeidscontract (volgens de nationale wetgeving) of een bindende werkaanbieding voor minstens één jaar voor een hooggekwalificeerde baan kunnen voorleggen;
- een document voorleggen dat attesteert dat hij/zij voldoet aan de voorwaarden onder de nationale wetgeving voor het uitoefenen door EU-burgers van het gereguleerde beroep dat is vermeld in het arbeidscontract of de bindende werkaanbieding;
- in geval van niet gereguleerde beroepen, een document voorleggen dat bewijst dat men de relevante hoge beroepskwalificatie (d.i. kwalificaties geattesteerd door een bewijs hoger onderwijs kwalificaties, of bij afwijking, indien voorzien door de nationale wetgeving, tenminste vijf jaar van beroepservaring van een vergelijkbaar niveau - hoger onderwijs kwalificatie staat voor een graad, diploma of certificaat behaald na het succesvol beëindigen van een post-secundair hoger onderwijsprogramma van minstens drie jaar);
- de minimumjaarsalarisdrempel bedraagt 1,5 keer het gemiddelde brutojaarsalaris in de betrokken lidstaat (afwijking mogelijk tot 1,2 keer het gemiddelde brutojaarsalaris voor knelpuntberoepen die tot de groepen 1 en 2 in de ISCO-classificatie behoren.

Deze richtlijn doet geen afbreuk aan het recht van de lidstaten om de volumes van toegang te bepalen voor onderdanen uit derde landen met het oog op een hooggekwalificeerde baan.

De lidstaten zullen een standaard periode van geldigheid voor de EU blauwe kaart hanteren die kan variëren van één tot vier jaar. Indien het arbeidscontract een duurtijd heeft die onder deze periode ligt, dan zal de blauwe kaart uitgereikt of hernieuwd worden voor de periode van het arbeidscontract plus drie maanden.

Vooraleer de beslissing te nemen bij de aanvraag van een blauwe kaart en bij overwegingen bij hernieuwing of toelating gedurende de eerste twee jaar van wettelijke tewerkstelling als houder van de blauwe kaart, kunnen de lidstaten de situatie van hun arbeidsmarkt onderzoeken en de nationale procedures toepassen inzake de vereisten om een vacature in te vullen.. Bovendien kunnen de lidstaten nakijken of de vacature niet kan ingevuld worden door o.a. een nationale of een EU- of onderdaan.

Na 18 maanden van wettelijk verblijf in de eerste lidstaat als houder van de blauwe kaart, kan de persoon en zijn/haar gezin naar een andere lidstaat verhuizen met het oog op een hooggekwalificeerde baan.

Besproken in de maandelijkse rapportering van

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005												
2006												
2007												
2008												

Achtergrond

Vandaag belanden 85% van de ongeschoolde arbeidskrachten uit derde landen in de Europese Unie, terwijl slechts 5% van de ongeschoolden naar de Verenigde Staten migreren. Omgekeerd trekken de Verenigde Staten 55% van alle geschoolde migranten aan terwijl de EU er in slaagt om slechts 5% van de geschoolden aan te trekken.

Europa heeft echter hooggeschoolde arbeidskrachten nodig om zijn doelstelling de meest competitieve en dynamische kenniseconomie van de wereld te bereiken.

Met het programma van Den Haag dat door de Europese Raad van 4 en 5 november 2004 werd aangenomen, erkent de EU dat legale migratie een belangrijke rol zal spelen om de kenniseconomie in Europa te versterken door de economische ontwikkeling te bevorderen en dus bij te dragen aan de implementering van de Lissabonstrategie. Aan de Commissie werd gevraagd een beleidsplan voor te leggen over legale migratie met inbegrip van toelatingsvoorwaarden dat het mogelijk maakt prompt te reageren op de schommelende vraag aan migranten arbeidskrachten op de arbeidsmarkt.

De Europese Raad van 14 en 15 december 2006 bereikte een akkoord over een stappenplan dat o.a. de ontwikkeling van een goed beheerd wettelijk immigratiebeleid voorziet dat de lidstaten ondersteunt om bestaande en toekomstige arbeidsmarktbehoeften te vervullen zonder hierbij afbreuk te doen aan hun nationale bevoegdheden.

Recente evolutie

Het Franse Voorzitterschap heeft de bespreking van deze richtlijn kunnen afronden na raadpleging van het Europese Parlement.

Vlaamse belangen en standpuntbepaling

België hanteert in de regelgeving over de tewerkstelling van buitenlandse werknemers met betrekking tot de uitreiking van arbeidskaarten aan hooggeschoolden reeds criteria die soepeler zijn dan hetgeen in de richtlijn als bijkomende mogelijkheid wordt voorgesteld.. Er is voor hen immers geen voorafgaand arbeidsmarktonderzoek nodig, evenmin een bilateraal akkoord, maar enkel een arbeidscontract met de minimum salariegrens van 33.677 EUR.

Het feit dat houders van een blauwe kaart na achttien maanden in een andere lidstaat (met een lager loon dan in België) te hebben gewerkt, toegang krijgen tot onze arbeidsmarkt, zou een verruiming kunnen zijn. Dit is echter geen automatisch recht aangezien de lidstaten de voorkeur kunnen blijven geven aan eigen of EU-onderdanen.

Deze richtlijn heeft dus weinig gevolgen voor het reeds gevoerde soepeler beleid ten aanzien van hooggeschoolden in België.

De criteria voor de toekenning van arbeidskaarten zijn federale wetgeving. De uitreiking ervan, en indien nodig het voorafgaand arbeidsmarktonderzoek, worden door de gewesten

uitgevoerd. Voorde hogeschoolden wordt er echter geen voorafgaand arbeidsmarktonderzoek verricht.

De erkenning van de diploma's moet volgens de richtlijn volgens de nationale procedures verlopen maar op dit ogenblik worden de diploma's van hogeschoolden in het kader van de arbeidskaarten ook niet gehomologeerd. Het gelijkstellen met vijf jaar ervaring met een diploma zal indien het wordt toegepast wel door de gewesten moeten gebeuren.

Wat de toegang van de houders van de blauwe kaart tot studiebeurzen en huisvestingsprocedures betreft, laat de richtlijn beperkingen toe. De toegang tot het hoger onderwijs mag in overeenstemming met de geldende regelgeving gebeuren.

Verwachte evolutie

Nadat de juristen-linguïsten de tekst hebben nagekeken, kan hij als een A-punt worden geagendeerd op de volgende JBZ Raad in maart 2009. De lidstaten moeten de richtlijn omzetten in nationale wetgeving uiterlijk twee jaar nadat de richtlijn van kracht is.

* * * * *
